

РАЗПОРЕЖДАНЕ

№ 3876

гр. Пловдив, 17.06.2022 г.

РАЙОНЕН СЪД – ПЛОВДИВ, I НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ, в закрито заседание на седемнадесети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Божидар Ив. Кърпачев

като разгледа докладваното от Божидар Ив. Кърпачев Административно наказателно дело № 20225330203415 по описа за 2022 година

При изготвяне на мотивираното постановление за освобождаване от наказателна отговорност са допуснати съществени процесуални нарушения, ограничаващи правото на защита на обвиняемото лице, основание за прекратяване на съдебното производство и връщане на делото на прокурора по силата на чл. 377, ал.1, предл 2 НПК.

Доколкото производството е по реда на глава 28 НПК, в което не се провежда разпоредително заседание, то преценката за допуснати на ДП процесуални нарушения следва да се извърши в закрито заседание от съдията докладчик при насрочване на делото. На същия извод води и текста на разпоредбата на чл. 377, ал.2 НПК, в която изрично е посочен акта, с който се произнася съдът-Разпореждане, а не Определение, както би било при произнасяне в открито съдебно заседание.

Видно от текста на мотивираното постановление същото чисто формално отговаря на изискванията на процесуалния закон, доколкото съдържа обстоятелствена част, очертаваща фактите, които прокурорът приема за установени и заключителна част, в която са посочени нарушенията според прокурора норми. В съдържателен план обаче изложената от прокурора фактическа обстановка не отговаря на критериите, заложиени в чл. 246 НПК и ТР 2/2002 ОСНК на ВКС, доколкото в нея липсва посочване на редица съставомерни факти, което възпрепятства съда да направи проверка дали действително са нарушени правните норми посочени от прокурора в заключителната част на постановлението.

В тази насока с разпореждане № 251/07.01.2020г. по АНД 8064/2019г.

са дадени задължителни указания на наблюдаващия прокурор, относно съдържанието на мотивираното постановление, **като същите не са отстранени и с процесното постановление № 49021/16.06.2022 по повод на което е образувано АНД 3415/2022г.**

Още с разпореждането по чл. АНД 8064/2019г. е констатирано, че с мотивираното постановление е повдигнато обвинение, че деецът е извършил нарушение на чл. 42, ал.1, т. 2 ЗДвП, която норма изисква от всеки водач *предприемащ изпреварване, **след като е подал сигнал**, да се убеди, че има видимост, свободен път на **разстояние, достатъчно за изпреварване**, и че може да заеме място в пътната лента пред изпреварваното пътно превозно средство, без да го принуждава да намалява скоростта или да изменя посоката на движение.*

В същото време в обстоятелствената част на постановлението **липсва каквото и да било изложение на факти** относими към въпроса дали всеки един от двамата **водачи е бил подал сигнал** за предприеманата от него маневра и кога е било сторено това.

Изясняването на обстоятелството дали обвиняемият е подал сигнал за изпреварване и кога това е било сторено е от съществено значение за преценката дали той е спазил задълженията си по чл. 42 ЗДвП.

От друга страна излагането на твърдения:

- **дали водачът на мотопеда е бил подал сигнал по смисъла на чл. 26 ЗДвП за предприеманата от него маневра завой на ляво**

- в кой момент това е било сторено

- и била ли е сигнализацията видима за обвиняемия

е от съществено значение за преценката представлявал ли е пострадалият препятствие или опасност на пътя, с която обвиняемият да се съобразява или не, респективно дали е налице виновно изпълнение на правилата по ЗДвП или случайно деяние по смисъла на чл. 15 НК.

С разпореждане № 251/07.01.2020г. са дадени задължителни указания за отстраняване на гореизложения порок в съдържанието на прокурорското постановление, относим към повдигнатото обвинение за допуснато нарушение на чл. 42 ЗДвП, като **същите са изцяло игнорирани.**

В с е **във връзка с вмененото нарушение по чл. 42 ЗДвП** в прокурорското постановление следва да намери отражение ясно и недвусмислено изложение на следните обстоятелства: точно разположение на

двете превозни средства на пътното платно, разстояние между тях и скорост на движение на всяко от тях към момента на предприемане на маневрата на всяко от двете МПС. Посочените обстоятелства са от значение за преценка дали деецът е спазил изискването на чл. 42 ЗДвП да предприеме маневрата изпреварване, като осигури достатъчно разстояние между двете МПС.

На следващо място, при запълване на бланкета, с прокурското постановление е вменено нарушаване на чл. 25, ал.1, т.2 ЗДвП, като такава норма обективно не съществува. Действително е напълно възможно в случая да се касае за техническа грешка, доколкото словесно е възпроизведена нормата на чл. 25, ал.1 ЗДвП: „Водач на пътно превозно средство, който ще предприеме каквато и да е маневра, като например да заобиколи пътно превозно средство, да излезе от реда на паркираните превозни средства или да влезе между тях, да се отклони надясно или наляво по платното за движение, в частност за да премине в друга пътна лента, да завие надясно или наляво за навлизане по друг път или в крайпътен имот, преди да започне маневрата, трябва да се убеди, че няма да създаде опасност за участниците в движението, които се движат след него, преди него или минават покрай него, и да извърши маневрата, като се съобразява с тяхното положение, посока и скорост на движение.“

Същественото в случая е, че в прокурското постановление липсва надлежно изложение на факти, които да позволят на съда преценка за съставомерност на поведението на дееца по вменения състав- чл. 25 ЗДвП. Съгласно трайната съдебна практика, за да се прецени дали деецът е изпълнил задължението си да не създава опасност за МПС, които се движат след него, преди него или минават покрай него, в сезирация акт следва да е налице надлежно изложение на факти досежно:

-точното местоположение на двете МПС на пътното платно към първия момент, когато обвиняемият обективно е могъл да възприеме мотоциклета, включително и разстояние между тях; намирал ли се е мотоциклета към този момент на пътното платно, включително и в лентата за движение на лекия автомобил, управляван от обвиняемия; бил ли е мотоциклета в този момент в движение или е бил в покой (спрян или паркиран); ако мотоциклета е бил в движение- каква е била посоката му на движение и скоростта му на движение; ако посоката на движение е била

променяна, сигнализирано ли е било това по реда на чл. 26 ЗДвП; каква е била в този момент скоростта на движение на лекия автомобил, управляван обвиняемия; с оглед констатираната скорост на двете МПС и разстояние между тях, попадал ли е мотоциклета в опасната зона на автомобила и могъл ли е обвиняемия да избегне ПТП чрез екстрено намаляване на скоростта или спиране; при каква скорост на движение обвиняемия е имал техническа възможност да избегне ПТП, както и налице ли са били условия от пътната среда /нормативно въведено ограничение или други фактори/, които да са налагали движение със скорост по-ниска от реалната;

- точното местоположение на двете МПС на пътното платно **към момента, когато обвиняемият е предприел маневра отклонение на ляво за навлизане в насрещната пътна лента**, за да заобиколи мотоциклета, включително и разстояние между тях; намирал ли се е мотоциклета към този момент на пътното платно, включително и в лентата за движение на лекия автомобил, управляван от обвиняемия; бил ли е мотоциклета в този момент в движение или е бил в покой (спрян или паркиран); ако мотоциклета е бил в движение- каква е била посоката му на движение и скоростта му на движение; ако посоката на движение е била променяна, сигнализирано ли е било това по реда на чл. 26 ЗДвП; бил ли е мотоциклета обективно видим за обвиняемия към момента на предприемане на маневрата отклонение на ляво; каква е била в този момент скоростта на движение на лекия автомобил, управляван обвиняемия; с оглед констатираната скорост на двете МПС и разстояние между тях, попадал ли е мотоциклета в опасната зона на автомобила и могъл ли е обвиняемия да избегне ПТП чрез екстрено намаляване на скоростта или спиране; при каква скорост на движение обвиняемия е имал възможност да избегне ПТП, както и налице ли са били условия от пътната среда /нормативно въведено ограничение или други фактори/, които да са налагали движение със скорост по-ниска от реалната;

- точното местоположение на двете МПС на пътното платно **към момента, когато пострадалият е предприел маневра завой на ляво към дома му**, включително и разстояние между тях; каква е била скоростта му в този момент, сигнализирана ли е била промяната в посоката на движение на мотоциклета по реда на чл. 26 ЗДвП; бил ли е мотоциклета обективно видим за обвиняемия към момента на предприемане на маневрата завой на ляво;

каква е била в този момент скоростта и посоката на движение на лекия автомобил, управляван обвиняемия; с оглед констатираната скорост на двете МПС и разстояние между тях, попадал ли е мотоциклета в опасната зона на автомобила и могъл ли е обвиняемия да избегне ПТП чрез екстрено намаляване на скоростта или спиране, при каква скорост на движение обвиняемия е имал възможност да избегне ПТП, както и налице ли са били условия от пътната среда /нормативно въведено ограничение или други фактори/, които да са налагали движение със скорост по-ниска от реалната;

-къде е точното място на удар;

-кое МПС е предприело първо маневра отклонение наляво в посока към лентата за насрещно движение и каква е времевата разлика между моментите на предприемане на двете маневри;

- в кой момент и на какво разстояние от мястото на удар обвиняемият реално е задействал спирачната уредба, каква е била скоростта му на движение към този момент, както и попадал ли е мотоциклета в опасната му зона към този момент;

-би ли настъпил ударът между двете МПС при установените скорости на движение, ако лекият автомобил бе продължил праволинейното си движение в дясната /южна/ лента на движение, без да навлиза в северната /лява/лента, в случай на предприемане на екстрено спиране и без предприемане на такова спиране.

Само при надлежно изложение в обстоятелствената част на мотивираното постановление на факти, досежно тези обстоятелства може да се направи законосъобразна преценка **дали мотоциклетът е представлявал опасност за обвиняемия, с която същият е следвало да се съобрази**, дали реакцията на обвиняемия е била адекватна и законосъобразна според евентуално възникналата опасност, дали е извършено нарушение на чл. 25 ЗДвП и/или на други норми от ЗДвП-например – чл. 20, ал.2, чл. 21 ЗДвП и др.

Надлежно и безпротиворечиво изложение на гореизложените обстоятелства в прокурорското постановление липсва.

В случая следва да се напомни, както е посочено и в Разпореждането по АНД 8064/2019г., че **не става въпрос за доказателствен дефицит**, който би могъл да бъде преодолян от съда чрез събиране на релевантните доказателства. Не става въпрос и за необоснованост на прокурорското

постановление, която съгласно задължителните указания на ВКС, дадени с ТР 2/2002 ОСНК и ТР 6/2018г. ОСНК не представлява основание за прекратяване на съдебното производство и връщане на делото на предходен процесуален стадий. **Налице е липса в сезиращия съда документ на изложение на фактически обстоятелства, относими към преценката за съставомерност на деянието, който пропуск е неотстраним от съда.**

В тази връзка следва да се припомни, че е безспорно и в теорията и в практиката че мотивираното постановление в производството по глава 28 от НПК е аналога на обвинителния акт в общото наказателно производство, който определя както фактическите и правни рамки на извършеното, така и предмета на доказване в процеса. Мотивираното постановление следва да очертае инкриминираното деяние, с неговите съставомерни признаци от обективна и субективна страна, а така също и връзката между деяние и извършител. Срещу тези факти обвиняемият трябва да се брани. В този смисъл посочването на всички съставомерни признаци от фактическа страна на вмененото деяние се явява същностен елемент от правото на защита на дееца. Очертаването на тези фактически рамки на по-късен етап- на етапа на събиране на доказателства в хода на започнало съдебно следствие не санира пропуска тези обстоятелства да бъдат предявени на обвиняемия със сезиращия съда акт, доколкото по този начин обвиняемият бива поставен в положение да разбере кои факти обуславят административно-наказателната му отговорност едва, след като наказанието вече е наложено.

На следващо място, както вече се посочи мотивираното постановление очертава предмета на доказване в процеса по глава 28 НПК. Това обстоятелство, наред със съществуващата забрана да се извършва изменение на обвинението, когато производството протича по реда на глава 28 НПК, означава, че административно наказателната отговорност на лицето, сочено като извършител може да бъде ангажирана, **само ако обстоятелствата посочени в прокурорското постановление се докажат в хода на съдебното следствие и същите могат да се субсумират под определен престъпен състав.** В този смисъл непосочването на всички факти относими към преценката за съставомерност на деянието в сезиращия съда акт, не само съществено накърнява правото на защита на обвиняемия да разбере по какво обвинение е предаден на съд по смисъла на чл. 249, ал.4, т.1, предл.1 , но и минира възможността в това производство реално да се постигнат целите на

наказателния процес, поради което и представлява абсолютно основание за прекратяване на съдебното производство и връщане делото на прокурора.

Както е констатирано още в разпореждането по АНД 8064/2019г., наред с констатираната липса на изложение на съставомерни обстоятелства, в обстоятелствената част на прокурорското постановление е налице и още един допълнителен порок, който рефлектира върху възможността обвиняемия да разбере какви са с точност фактическите рамки на повдигнатото му обвинение.

Това е така, доколкото относно редица съставомерни факти, очертани по-горе, в прокурорското постановление са изложени противоречиви твърдения, които не позволяват нито на съда, нито на обвиняемия да разбере каква е действителната воля на държавното обвинение.

Така на стр.1 от постановлението е посочено, че докато обв. Ф. се движел по южната лента на платното за движение по същото време, на същата лента на платното за движение бил спрял мотопеда си св. Р.. Тоест изложени са твърдения, че мотоциклетът се е намирал в рамките на южната лента, по която се е движел и обвиняемия.

В същото време на страница втора е посочено, че когато л.а. Фиат се намирал на около 35.63 метра от мястото на удара мотопеда е потеглил, навлезнал е в южната лента на платното за движение... От употребените изрази може да се направи извод, че на стр.2 прокурорът се ангажира със становище, че мотопеда се е намирал извън южната лента за движение, в противен случай не би бил използван глагола „навлезнал в южната лента“. При този начин на описание за съда, а и за обвиняемия остава неясно къде според държавното обвинение се е намирал спрелия мотопед- дали в рамките на южната лента за движение или извън нея, както впрочем са и обясненията на обвиняемия / че мотоциклета бил извън южната лента на движение, на тротоара и рязко навлезнал в нея/

В същото време, както вече се посочи дефинирането на:

- точното място, където се е намирал мотоциклета /не само дали е в рамките на южната лента а и къде в нея –максимално вдясно, по средата на лентата или в ляво/

и точното поведение на водача на мотоциклета- дали е бил в покой или

в движение /съответно с каква скорост и посока/ към всеки един от очертаните по-горе три момента

е от ключово значение за преценката дали и от кой момент мотоциклета е представлявал опасност, с която обвиняемият би бил длъжен да се съобрази.

Абсолютно същото важи и за мястото на настъпване на ПТП. В абзац 2 на стр.2 е посочено, че.... *след като е прекосил южната лента мотопеда, управляван от Д.Р. навлезнал в лявата за него северна лента. 2,99 с след потеглянето на мотопед „Ямаха“ е настъпил удар между него и л.а Фиат.* От тези твърдения произтича, че мястото на удар е било в северната /лява/ лента, тъй като изрично е посочено, че мотопеда вече е бил навлезнал в нея.

В същото време в абзац 3 на стр.2 изрично е посочено, че ударът е настъпил в зоната на разделителната линия на платното за движение.

Съгласно трайната съдебна практика мястото на удар е съществен елемент от релевантната по делото фактическа обстановка при дела свързани с ПТП, като е напълно недопустимо същото да бъде определено по двусмислен начин в процесуалния документ, с който се сезира съдът и се предявява окончателното обвинение.

На следващо място-налице е противоречие и досежно точната величина на скоростта на движение на МПС, управлявано от обвиняемия- в абзац 3 на стр.1 се сочи около 40 км/час, а на стр.2 –около 42 км/час.

Съдът намира, че пороците в изложение на съставомерните факти в процесния случай се дължат на избора от прокуратурата подход;

-от една страна да се излагат собствени изводи, досежно част от съставомерните факти;

- а след това дословно да се прекопирват в текста заключенията на назначените по делото експертизи.

Макар този подход да не е безкрайно прецизен, той не би съставлявал съществено процесуално нарушение, ако по този начин не се създаваше неяснота каква всъщност е действителната воля на прокурора за фактическите и правните рамки на повдигнатото обвинение.

Точно такава неяснота се създава в процесния случай относно редица съставомерни обстоятелства изброени по-горе: относно точната скорост на движение на двете МПС, тяхното точно разположение върху платното за

движение, посоката на движение, мястото на удар и други.

Относно тези обстоятелства са налице разминавания, както между основната и допълнителната експертиза от една страна, така и със собствените изводи на съда, направени преди прекопиране съдържанието на експертизите (например скорост на движение на МПС, управлявано от обвиняемия -40 км/час или 42 км/час, точно разположение на мотоциклета в рамките на южната лента или извън нея, на тротоара и др.)

Тези разминавания не позволяват на съда да разбере действителната воля на прокурора относно фактическите рамки на повдигнатото обвинение.

По-важното обаче е, че избрания подход за изграждане структурата на прокурорското постановление **не позволява извод каква е волята на прокурора за действителната причина за настъпилото ПТП.**

С диспозитивната част на постановлението са инкриминирани нормите на чл. 25 ЗДвП, чл. 42 ЗДвП и чл. 63 ППЗДвП, всяка една от които предполага **нарушаване на правилата за безопасност при извършване на маневра, свързана със завой на ляво, включително и навлизане в съседна пътна лента.**

От друга страна, на стр. 2 от постановлението е **прекопирано в цялост заключението на първоначалната АТЕ** (и по този начин то е станало част от фактологическия комплекс, приет за установен от прокурора) според което основната причина за настъпилото ПТП е **закъснялата и несвоевременна реакция за задействане на спирачната система от страна на В.Ф., който е имал техническата възможност да избегне удара и да предотврати произшествието чрез безопасно екстрено спиране и чрез друга спасителна маневра, ако е реагирал своевременно и не е закъснял с реакцията си в момента на потегляне и навлизане на мотопеда Ямаха.** Посоченото индикира на евентуално **допуснато нарушение на чл.20, ал.2, изр.2 от ЗДвП, но пък такова повдигнато обвинение липсва.**

Същевременно на стр.3 от постановлението е прекопирано заключението на допълнително назначената АТЕ, според което: „При движение с установената скорост на автомобила-около 42 км/час от момента на начало на реакцията на водача, той е нямал техническа възможност да спре преди мястото на удар, но **ако скоростта на автомобила е била съобразена с нормативно определената -20 км/час,** той е имал техническа възможност да спре преди мястото на удар.“

Соченото навежда на евентуално допуснато нарушение на чл. 21 ЗДВП, но такова обвинение не е повдигнато, нито пък в обстоятелствената част на прокурорското постановление има на друго място изложение за **въведено с пътен знак В26 ограничение (20 км/час).**

В този смисъл по делото **остава изцяло неясно какво е прието от прокурора досежно въведеното за мястото на удар ограничение на скоростта.**

По-надолу в прокурорското постановление пък е прекопиран последващ извод на същата експертиза: „При движение с установената скорост на автомобила- около 42 км/час от момента на потегляне на мотоциклета, водачът на автомобила е имал техническа възможност да спре преди мястото на удар или да пропусне мотоциклета и така да предотврати настъпването на произшествието, **защото при потеглянето мотоциклета е бил извън опасната зона на автомобила.**“

Посоченото отново индикира на нарушение по чл. 20, ал.2, изр.2 от ЗДВП, каквото обвинение всъщност не е повдигнато.

Нарушение по чл. 20, ал.2, изр.2, обаче би било налице, само ако се установи, че **още от момента на потеглянето си, мотоциклетът е представлявал опасност за приближаващия се автомобил**, управляван от обвиняемия, която преценка от своя страна е свързана с надлежно и безпротиворечиво изложение на факти досежно точното местоположение на мотоциклета на пътното платно (на южната лента или на тротоара), за момента на потегляне, скоростта и посоката на потегляне, каквито в прокурорското постановление, както вече се посочи, не са налице.

Посоченото мотивира извод, че от избрания начин на излагане на релевантната фактическа обстановка остават изцяло неясни фактическите и правни параметри на повдигнатото обвинение и причините за настъпване на ПТП.

От текста на прокурорското постановление прозира и още един самостоятелен порок. Прекопирани са дословно заключенията на две съдебно –психиатрични експертизи и по този начин те са възприети като меродавни от прокурора.

В прекопираните заключения са налице констатации **за многобройни увреждания на психиката на пострадалото лице в резултат от**

инкриминираното ПТП, които са довели същия до състояние да не може да участва в наказателния процес.

Възпроизведените в прокурорското постановление фактически констатации според съда представляват индиция, че в резултат от ПТП всъщност подсъдимия е претърпял продължително разстройство на съзнанието.

Този въпрос обаче не е коментиран в прокурорското постановление, нито е изследван по експертен път.

Порокът е особено съществен, доколкото продължителното разстройство на съзнанието представлява тежка телесна повреда по смисъла на чл. 128, ал.2 НК, което се явява пречка по смисъла на чл. 78а, ал.7 НК за разглеждане на делото по реда на глава 28 НПК, с каквото предложение е сезиран съда.

Ето защо

РАЗПОРЕДИ:

ПРЕКРАТЯВА на основание чл. 377, ал.1, предл. 2 НПК съдебното производство по АНД № 3415/2022 по описа на ПРС, I н.с.

ВРЪЩА ДЕЛОТО на Районна прокуратура Пловдив за отстраняване на съществените процесуални нарушения, констатирани в мотивната част.

Разпореждането подлежи на обжалване и протест пред ПОС по реда на гл. 22 от НПК в 7-дневен срок от получаването му от районна прокуратура, обвиняемия и неговия защитник.

Съдия при Районен съд – Пловдив: _____